

Mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij

“OBNOVA CRKVE”

Poruka za Božić 2012.

Izdavač

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj
Zagreb, Ksaverska cesta bb
tel.: 01/46 70 660, faks: 01/46 70 662
e-pošta: uprava@vojni-ordinarijat.hr
URL: www.vojni-ordinarijat.hr

Odgovara

Mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij

Korektura i priprema

Mladen Čobanović

Tisak

URIHO, Zagreb

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne
knjižnice u Zagrebu pod brojem 825837

ISBN 978-953-6754-35-9

MONS. JURAJ JEZERINAC

“OBNOVA CRKVE”

**BOŽIĆNA PORUKA
VOJNOG ORDINARIJA
SVEĆENICIMA I VJERNICIMA
VOJNOG ORDINARIJATA
U REPUBLICI HRVATSKOJ
2012. GODINE**

Zagreb, 2012.

Ovu božićnu poslanicu pišem vama, dragi svećenci, pomoćnici i djelatnici, koji ste u poslanju i službi Vojne biskupije, vama, poštovani časnici i dočasnici Oružanih snaga i Redarstvenih službi Republike Hrvatske, svima vama, dragi vjernici koji ste mi povjereni u duhovnoj i pastoralnoj skrbi. Neka vas, živu Crkvu, koja djeluje u vojnim i redarstvenim kapelanijama naše biskupije obasja Utjelovljena Riječ – Isus Krist!

Stojimo na pragu Godine vjere koju je papa Benedikt XVI. 11. listopada otvorio i u kojoj ćemo kao Crkva, zajednica vjernika, i kao pojedinci nastojati iznova otkrivati i živjeti blago dara vjere. Svako razdoblje života je prigodno za prihvaćanje ili odbijanje susreta s Gospodinom. Godišnja doba duha se određuju

u nutrini savjesti, u zgodna vremena obraćenja, i u skrivenim dramama životnih izbora. Vjera svakodnevno rađa novim nadama, otvara nove horizonte, stvara nove navike, živi od velikodušnosti, puno pitanja i malo odgovora, od povjerenja u jedinstvenu Riječ Božju prije nego u mnoštvo ljudskih riječi. Kada pojedinac prihvaća dar vjere, stječe novi rječnik, zadobiva novi stil života, novi način spoznaje i prosudbe događaja i osoba. Jezik vjere je drugačiji od jezika razuma, kao što je jezik srca drugačiji od jezika uma. Jezik vjere na usnama i u srcu jednostavnih osoba koje znaju povijest patnje pretvoriti u povijest spasenja, i koji su sposobni nebo približiti zemlji. U jeziku stogodišnjih staraca koji se s nostalgijom i uvjerenjem prisjećaju kršćanskih vrijednosti i tradicionalnih vjerovanja, ili u jeziku djece koja povezuju maštu s nevinošću, uvijek nalazimo trag Apolutnoga. Svaka osoba može postati posrednik beskrajne Božje mudrosti. Posjećujući bolnice i zatvore, svetišta boli, na licima osoba se može pročitati želja za prijateljstvom, iščekivanjem zajedništva, velika potreba za ljubavlju i neprestana potraga za suosjećanjem. Iskustvo takvih trenutaka, istovremeno tako običnih i tako izvanrednih, može prekoračiti prag otajstva života i smrti.

Vrijeme Došašća i Božića je milosno vrijeme kada intenzivnije razmišljamo o vjeri i istinskom znače-

nju utjelovljenja Isusa Krista. Uočavamo da je povlašteno mjesto božanske Objave konkretna osoba: Isus Krist. „Više puta i na više načina Bog nekoć govoraše ocima po prorocima; konačno, u ove dane, progovori nama u Sinu. Njega postavi baštinikom svega; Njega po kome sazda svjetove“ (Heb 1, 1-2). Koncil nas podsjeća da je „Bog poslao svoga Sina, vječnu Riječ, da prosvijetli sve ljude, kako bi se među ljudima nastanila i objavila im Božja otajstva“ (usp. Iv 1, 1-18). Isus Krist, Riječ tijelom postala, poslana kao čovjek čovjeku, „Božje riječi govori“ (Iv 3, 34) te ispunja djelo spase-nja povjereno mu od Oca (usp. Iv 5, 36; 17, 4 i DV 4). Evanđelist Ivan Isusa zove Logos, Riječ, a Poslanica Hebrejima potvrđuje da nam je Bog progovorio po toj Riječi. Riječ Božja zahtjeva da se sluša i prakticira posvuda gdje Bog govori i svima kojima želi govoriti, sve što želi govoriti. Svakako da se ne može apsolutizirati nijedno mjesto za komunikaciju i slušanje Božje Riječi, jer bi to značilo ograničiti mu slobodu. Ipak, postoje povlaštena mjesta gdje Bog govori i povlaštena mjesta na kojima se Boga može slušati. Na primjer, iskustvo proroka Ilije nas podsjeća da Bog ne govori ni u silnom vihoru, ni u potresu, ni u ognju, već u šapatu blagoga i laganog vihora (usp. 1 Kr 19, 11-13). Bog, dakle, govori u tišini savjesti svakog pojedinca, u tajnovitim događajima povijesti, u šutnji osobnih iskustava. U protekloj godini bilo je mnogo događaja u kojima nam

je Bog govorio. Naime, govorio nam je u našim djelima milosrđa, pomirenja, u uzajamnom praštanju, preko političkih i kulturnih događaja, preko osobnih iskustava radosti i boli, uspjeha i razočarenja. Drage osobe su se vratile u kuću Očevu, novi prijatelji zakoračili našim putovima, nostalgija se ispreplela s nadom, razdvojenost sa sjećanjem. Trenutci samoće i neshvaćenosti izmjenjivali su se s odobravanjem i podjelama, u složenom platnu iskustva i vjere, milosti i slobode. U svakom od ovih glasova života bila je skrivena melodija Božja, koja da bi se ispravno shvatila mora biti tumačena umijećem vjere. Ali, ta Riječ ima potrebu biti ponovno izgovorena. Isusa treba ponovno navijestiti. Sveti Augustin piše o Preteči koji je za sebe rekao da je glas koji viče u pustinji: "Ivan Krstitelj je bio glas, a Isus je Riječ. Dok glas pogađa sluh, Riječ prodire u srce. To znači da moramo izbjegavati davati glas riječima bez značenja, rječniku ispraznih zajedničkih mjesta, utješnim i prijetvornim obećanjima. U služenju Riječi potrebno se sjetiti da više od govorenja Bogu treba pronaći odgovarajuće riječi da bismo govorili o Bogu, treba izbjegavati isprazne riječi. Ispravne riječi su riječi srca i riječi života. Čestom uporabom riječi: milost, spasenje, ljubav, mir, demokracija, ljudska prava, one su postale poput obezvrijeđenog novca kojim se ništa ne može kupiti i ništa poručiti. Nedostatak svjedoka, učitelja i vrijednosti osobe

ne može se zamijeniti posrednim nagovaračima i prodavačima mišljenja. Dakle, najuzvišenija riječ, riječ koja nadilazi sve prepreke u komunikaciji je gesta ljubavi, ukoliko se ljubav ne ispunja u samoj riječi. Ljubav nije sadržana samo u riječima, već u konkretnim gestama velikodušnosti, altruizma, neproračunatom darivanju drugome. Može se ne govoriti i svejedno ljubiti. Može se ne voljeti i svejedno govoriti. Može se izreći mnoštvo licemjernih riječi, da bi se sakrila praznina osjećaja i nedostatak komunikacije. Može se izreći malo iskrenih riječi i iskazati duboki osjećaji i radost zajedništva. Potrebno se sjetiti da najveća gesta Božje ljubavi nije riječ, već djelo, kao što kaže sveti Ivan: „*Bog je tako ljubio svijet te je dao svoga Sina Jedinorođenca da nijedan koji u njega vjeruje ne propadne; nego da ima život vječni*“ (Iv 3, 16). Bog Otac se, dakle, nije ograničio govoriti samo o svom Sinu, i proglasiti ga „*svojim ljubljenim Sinom u kojemu mu je sva milina*“ (usp. Mt 3, 17), već ga je predao čovječanstvu gestom uzvišene ljubavi. Spašava nas Isusova Riječ, Riječ Božja koja je Tijelom postala i koja daje smisao svim stvarima. Isus, svojim djelima i naučavanjem, daje smisao životu i smrti, radosti i patnji, sadašnjosti i budućnosti. „*Od punine njegove svi mi primismo*“ (Iv 1, 16). Pozvani smo živjeti Riječ, prihvaćajući Isusov nauk i uspostavlajući s njim međusobni odnos, jer kršćani ističu središnje mjesto osobe Isusa Krista u Božjoj

objavi. Ako naučimo slušati Riječ Božju u našem životu, bilo kao pojedinci, bilo kao narod Božji, sa sposobnošću čitanja znakova vremena i raspoznavanja i rasuđivanja djela Duha Svetoga, postaćemo zajednica vjerodostojnih Kristovih svjedoka.

Papa Benedikt XVI. ističe: „*Obnova Crkve postiže se također svjedočanstvom koje svojim životom daju vjernici: vjernici su samim svojim životom pozvani oko sebe širiti svjetlo Riječi istine koju nam je Gospodin ostavio*“ (*Porta fidei*, br. 6). Ovo svjedočanstvo odnosi se na sve krštenike koji žive u skladu sa svojom vjerom. Svjedočanstvo se ne sastoji u činjenju nekih izvanrednih djela već biti vjerodostojni svjedoci Krista u našem već dekristijaniziranom društvu. Svjedočenje se ne zaustavlja na jednostavnom iznošenju nauka ili na obrani neke teološko-duhovne tvrdnje. Ono nadilazi paradigmu pripadnosti koja je ograničena razmišljanjima o tome koliko su drugi udaljeni od naših obreda, moralnih shvaćanja, te nas usmjerava prema onostranom, od zatvorenog stava obrane vjere do otvorenog stava svjedočenja iste. Više od obrane osvojenih položaja ili podizanja zida podjele, svjedočenje stvara mostove prijateljstva i dijaloga inteligentnom maštovitošću i kreativnošću Duha Svetoga. Dobro je primijetiti da današnje svjedočenje vjere, zbog čitave serije čimbenika, nije ono isto od jučer. Prvi čimbenik je fe-

nomen globalizacije. Globalizacija podrazumijeva drugačiji oblik svjedočenja vjere jer je promijenila koordinate prostora i vremena. Udaljeni više nisu daleko, a blizi više nisu blizu. Drugi čimbenik su kulturološke i političke instance i predstavništva koji brane vjerovanje bez pripadnosti. Oni bi htjeli da Crkva više nema javno lice, da se ograniči na rasvjetljavanje i oblikovanje savjesti, no bez utjecaja na društveni, ekonomski i politički život. Međutim, ne postoji društvo bez savjesti i savjest bez društva. Treći čimbenik je prijelaz od naviještanja u prostoru na naviještanje u životu, od udaljenih krajeva do onih koji su blizu. Biti svjedok znači naviještati evanđelje obraćenja, obnavljanja kršćanskoga života. Sveukupnost ovih čimbenika nas potiče da promišljamo o vjeri, metodama i sadržajima naviještanja, o davanju glasa duhovnoj baštini i povijesti crkvene zajednice. Mnogo je vatre koja žari ispod pepela i čeka dah Duha Svetoga kako bi nadahnuo stil života i svjedočenja koji je otvoren budućnosti i nadi.

Prema D. Bonhoefferu, a i prema mnogima koji danas slično misle, čini se da bi jedini prostor u kojem se Božja prisutnost drži još uvijek korisnom, bilo egzistencijalno okruženje posljednjim stvarima: smrt, patnja, krivnja. Ako se Crkva bude ograničila definirati samo trenutke patnje i smrti kao povla-

štene trenutke susreta s Bogom, načinit će „životnu pogrešku“, a pojam „korisnoga“ Boga uvest će nas u prikladnu vjeru koja će egzistirati samo na marginama ljudskoga postojanja (sprovodi, blagdani zaštitnika, sakramenti inicijacije). Solidarnost u dijeljenju drame smrti i posvećivanja životnih doba je vrlo lijepa i utješna gesta, no vjera u Boga, milosrdnoga Oca i Gospodara povijesti puno je više od promatranja i sudjelovanja na nekom društvenom okupljanju. Bog je izvor nade u svim događajima života, a ne samo utješno sklonište u trenutku smrti. Samo svjetlo koje dolazi odozgor daje puno značenje i valjane duhovne razloge boli i radosti, životu i smrti, usmjeravajući naše osobne izbore i pastoralne programe s onu stranu vidljivoga i opipljivoga. Sveti Pavao nas podsjeća da „*ako ste suuskršli s Kristom, tražite što je gore, gdje je Krist koji sjedi zdesna Bogu! Za onim gore težite, ne za zemaljskim. Ta umrijeste i život je vaš skriven s Kristom u Bogu! Kad se pojavi Krist, život vaš, tada ćete se i vi s njime pojaviti u slavi*“ (Kol 3, 1-4).

Poziv na svetost kao „*visoko mjerilo kršćanskoga života*“, nije poziv samo za neke, nego je upućen svim kršćanima da žive po Duhu (usp. Gal 5, 16), da mudro povezuju božansku milost i ljudsku slobodu, jer čovjekova sloboda i Božja svemoć napreduju zajedno. Ne treba se, stoga, bojati živjeti ideale sve-

tosti i predlagati ih vjernicima; potrebno je imati odvažnosti i hrabro se boriti protiv raka osrednjosti i mediokriteta te rezignacije ili pomirenja sa sudbinom. Svi su vjernici, kojem god staležu pripadali, pozvani na puninu kršćanskoga života i na savršenu ljubav. Potrebno je biti uvjeren da ako je krštenje istinski ulazak u Božju svetost, preko ucjepljenja u Krista, i ispunjenosti njegovim Duhom, bilo bi protuznačno zadovoljiti se osrednjim životom, življenim unutar neke minimalističke etike i površne religioznosti. Treba znati povezivati svakodnevne male geste s velikim idealima, tako i svaki trenutak života može postati prilika za spasenje i svako radno mjesto žrtvenik zahvalnosti. U zajedništvu s Jednim i Trojstvenim Bogom, kršćanin ne može ne svjedočiti zajednički život i solidarnost sa svojom braćom, bližom i dalekom. Crkva, kao zajednica vjernika, je prostor u kojem bratstvo među ljudima i zajedništvo u Duhu mora doživjeti svoje maksimalno ostvarenje. Dakle, osim sposobnosti da osjetimo brata po vjeri u dubokom jedinstvu Kristovog mističnog tijela, duhovnost zajedništva znači i osjetiti ga kao „*onoga koji mi pripada*“, kako bih umio podijeliti njegove radosti i njegove patnje, naslutiti njegove želje, pobrinuti se za njegove potrebe, ponuditi mu istinsko i duboko prijateljstvo. Duhovnost zajedništva je i sposobnost da, iznad svega, vidimo ono što je pozitivno u drugome, kako bi-

smo ga prihvatili i vrednovali kao Božji dar: „*dar za mene*“. Duhovnost zajedništva je, na kraju, znati „*napraviti mjesta*“ bratu, „*noseći breme drugih*“ (Gal 6, 2) i odbijajući egoistične kušnje koje nas neprestano salijeću i rađaju nadmetanjem, karijerizmom, nepovjerenjem, ljubomorom. Ne živimo u svijetu iluzija: bez ovoga duhovnoga hoda, za izgradnju zajedništva, malo čemu bi služila (iz)vanjska sredstva. Bilo bi to oruđe bez duše, više maske zajedništva nego putovi rasta i sazrijevanja.

Duboko iskustvo Boga i životno zajedništvo s Kristom ne može se ne proširiti i ne vidjeti u svjedočenju ljubavi prema čovjeku, ili zato što „*misterij čovjeka postaje doista jasan jedino u misteriju utjelovljene Riječi*“ (GS, 22); ili zato što je autentično kršćansko ujedno i autentično ljudsko. U „*najdubljem smislu i značenju*“ ta zadaća je povjerena ljudskom rodu i Crkvi da „*očovječi*“ ljudsku obitelj vjerom koja usmjerava razum prema rješenjima koja su u „*potpunosti*“ čovječna. Kršćanstvo u sebi nosi posebno humanizirajuću vrijednost, događaj Isusa Krista, koji poboljšava uvjete čovjekovog života. Drugim riječima, u sekularnom društvu koje ponovno zahtjeva legaliziranje samo svjetovnog morala i zamjenu evanđeoskog morala s neodređenim i nejasnim čovjekoljubljem i humanističkom etikom, kršćani pokazuju da njihovo shvaćanje čovjeka i

svijeta, iako polazi od objavljene vjere, zna, u rješavanju mnogostrukih problema ljudske egzistencije, biti racionalno i predlagati humane i humanizirajuće smjernice, dakle univerzalne. Biti Isusov čovjek u sebi, bez daljnega, sadrži nešto jedinstveno, jer njegova čovječnost sudjeluje na jedinstven način u Božjem životu, njegove riječi i ljudska djela, u naviještanju Radosne vijesti spasenja, s autoritetom i milosrđem, objavljuju ljudski način postojanja samoga Boga. Stoga Isus, koji je odsjaj Božjega lica (usp. 2 Kor 4, 6), nužno nudi nešto jedinstveno i posebno onome koji postaje njegovim učenicom. U njemu se ujedinjuju put spasenja i cilj spasenja, jer je on, u isto vrijeme i Bog, prema kojem se ide, i čovjek preko kojeg se ide. Sv. Augustin je tvrdio: „*ambula per hominem et pervenies ad Deum*“ (Sermo 141, 4).

Utjelovljenje je spasonosno i otkupljujuće samo po sebi, jer je s njim, svaki pojedini čovjek od 7 milijardi stanovnika danas, postao dijelom misterija Isusa Krista, od trenutka začeca u krilu svoje majke (usp. Ivan Pavao II., *Redemptor Hominis*, 13). Nemoguće je, stoga, govoriti o Isusu Kristu za sebe, o njegovom utjelovljenju, a da ne govorimo o čovjeku. Zbog toga, vjera i kršćanska objava rađaju religioznim iskustvom koje se zatim preoblikuje u različite kulturološke modele ponašanja i u konkretne

projekte promicanja čovjeka, unutar pluralnosti religioznih i moralnih vrijednosti jednoga naroda. Istinski dokaz i odlučujuće svjedočanstvo da je Isus univerzalni spasitelj i temelj svakog oblika čovječnosti jest crkvena zajednica „spašenih“, humanih, čovječnih i slobodnih osoba. Jezik i svjedočenje ljubavi prevladavaju jezične barijere u svakoj kulturi i tradiciji te se nameću snagom bratskog dijeljenja i solidarnosti. Dakle, prvi trenutak kršćanske vjere treba biti prihvaćanje „*svega onoga što je istinito, časno, pravedno, čisto, ljubazno, plemenito, kreposno i hvalevrijedno*“ (usp. Fil 4, 8). Budući da je kršćanska istina, više nego snaga ideje, jer bi u tom slučaju bila ideologija, *sapientia crucis*, i samo kao takva je naviještaj, kerigma, kršćani, osim što svjedoče svoje čovjekoljublje, imaju i ulogu prosuđivati i pročistiti oblike nehumanosti, u znaku križa i siromaštva (usp. 1 Kor 2, 1-8). Svjedočanstvo mudrosti križa uključuje prihvaćanje idealnih vrijednosti i dobrih djela i izvan vlastite zajednice. To podrazumijeva raspoloživost svjedočenja kršćanskog morala „*maloga stada*“ (Lk 12, 32), koje se katkada može činiti kao moral rezignacije i žrtvovanja, osobito onda kada je u protuteži s načinima mišljenja i ponašanja vladajućih kultura.

Uloga kršćana se može svesti na onu „*stražu čovječnosti*“, koja sudjeluje u radostima i nadama, ža-

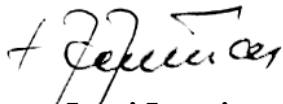
lostima i tjeskobama ljudi našega vremena, osobito siromašnih i svih onih koji trpe, ne isključujući ništa uistinu ljudskoga, a da ne bi našlo odjeka u srcu Crkve (usp. GS, 1). Štoviše, dobro je podsjetiti se, Crkva u sebi nije spasenje, već samo znak spasenja ili *universale salutis sacramentum*. Ovo djelo straže čovječnosti i kritičko-proročkoga služenja, iznad svega, relativizira različite projekte ljudskoga napretka i tolike humane ideologije, koje ne mogu ostvariti spasenje već samo stvoriti materijal kojim se čovjek otvara primanju spasenja koje mu je darovao Bog. Takvo spasenje je sam Bog, a Bog nije stvoren prema ljudskim potrebama, već ga se može samo tražiti i pronaći kao već postojećeg, od vječnosti, u ogromnom prostranstvu. Budućnost, koju čovjek gradi svojim rukama, neće ga spasiti. Tehnika i znanstveni napredak mogu poboljšati materijalne uvjete života, produžiti godine življenja, obdariti osjećajima sreće i blagostanja, ali njihovo se djelo zaustavlja pred zidom smrti. Samo odluka vjere daje mogućnost prijelaza preko tog zida. I samo mu Bog, u vjernosti njegovoj Riječi, nudi sigurnost da s onu stranu toga zida nije ponor zaborava i ništavila, već život vječni. Djelo „*straže čovječnosti*“ nudi svijetu antropologiju osobe koja „*poštuje ljudske vrijednosti i koja je otvorena transcendentnom*“. Kršćanska vjera, sa svojom posebnom vizijom čovjeka stvorenog na sliku

Božju, otkupljenog krvlju Kristovom i usmjerenog prema životu vječnom s Bogom, čini vrlo čvrst temelj osobe i njezinoga dostojanstva, uzvišenog i nepovredivog. U odsutnosti religiozne dimenzije čovjeka, svaka razumska obrana apsolutnog i neotuđivog dostojanstva osobe, ostaje problematična i nesigurna. Samo onaj tko ima uzvišeni pojam o Bogu, ima i uzvišeni pojam o čovjeku, i onaj tko ima uzvišeni pojam o čovjeku, ne može ne imati uzvišeni pojam o Bogu.

Središnje mjesto Isusa Krista u povijesti može se dobro opisati uz pomoć jedne slike uzete iz Svetog pisma i liturgije. Biblijska slika koja najbolje opisuje prihvaćanje i odbacivanje, Božji hod prema čovjeku, kako bi ovaj sve više postajao čovjekom, i čovjekov hod prema Bogu, kako bi isti postao više božanski, može biti ona starca Šimuna (Lk 2, 25-32). Starac Šimun, simbol čovječanstva koje očekuje spasenje, nosi na rukama dijete Isusa, a dijete Isus, Spasitelj svijeta, podržava starca Šimuna. Sva ljudska povijest, personificirana u liku starca Šimuna, gleda u Krista kao svoje spasenje, a Krist ulazi u ovu ljudsku povijest kao njezino središte i njezina duša. Utjelovljena Riječ je, dakle, ispunjenje čeznutljive sadašnjosti u svim religijama čovječanstva: ovo ispunjenje je Božje djelo koje nadilazi svako ljudsko očekivanje. To je otajstvo milosti.

Neka vam, u ovoj Godine vjere, Utjelovljena Riječ – Isus Krist dadne svjetlo koje će vam pomoći vidjeti dobro tamo gdje drugi vide zlo, vidjeti nebo gdje drugi vide zemlju, milost gdje drugi vide grijeh, život gdje drugi vide smrt. Molimo da reflektori mode i novca ne budu jači od svjetla vjere, da nestane mraka i da živimo u svjetlu milosti, da svjetlo Božića rasvijetli tolike noći našega života. Neka ovo bude naša molitva Božića punog milosti i blagoslova: Dođi, Gospodine Isuse: gdje je rat donesi mir, gdje je mržnja donesi ljubav, gdje je tama donesi svjetlo u naše obitelji, Domovinu i Crkvu.

**Želim vam sretan i blagoslovljen Božić i
uspješnu Novu 2013. godinu!**

**Mons. Juraj Jezerinac,
vojni ordinarij u RH**

